

PERŽVALGA.

„Skardo“ N8 randame iš Svėkšnos (Raseinių pav.) „žinią apie „prazuvusjį“ redaktorių. Ta žinia taip skamba: — Mums praneša, kad garsusis „Lietuvos Balso“ redaktorius, kurio taip stropiai jieškojo ne vienas buvusiųjų jo skaitytojų, gyvenęs savo senojoje vietoje, Mikuzių sodoj, Svėkšnos valsčiuoj. Apie apsiliginimą su omėjais esą negirdėti, kad rupintųsi. Gyvenęs jisai nuošaliai žmonių, su jais nesusieinąs ar tai iš nesmagumo, ar puikybės. Žmonės dėl to jį pavadinę Svėkšnos „akademiku“...

Šiuo ruoštu lietuviai turi du tokiu redaktoriu: Lietuvoj Daukšą, o Amerikoje kunigą B. Šlamą-Vytautą; anas bent buvo išleidęs „Lietuvos Balsą“, šitas gi rinko prenumeratą už „Pasaulę“, kurios nesutvėrė, nė nesutvers.

— F. Bagočius praneša, kad Harrisburgo atstovų butas jau priėmė bilą apie vakarines mokyklas, apie ką yra rašyta „Vien. Liet.“ N8. (Plačiau bus kitam Nr.).

— Pensylvanijos senate, Harrisburge, yra įneštas M. Campbell svarbus įstatymo sumanymas arba bila — priedas prie įstatymo 1901 m., — kad vaikai, nuo 8 iki 16 metų, mokintųsi angliškai, paskirtu mokymo laiku. Kitu laiku gali mokintis ir kita kalba.

— „Žvaigždės“ N8 korespondencijoje iš Baltimorės rašo, kad keli mėnesiai atgal ten įsikurus „Lietuviška Paskolos Budavonių Bendrija“ (keistas vardas!) ir jau turint kapitalo į 8.000 d., o pinigai namie nestovj, nes lietuviai perką namus ir palukius moką.

Ten pat praneša: „Kiek patyriau, tai šv. Jurgio Kareivių Draugija žada pavest savo konstitucijas „Žvaigždės“ Redakcijai“....

Iš Lietuvos.

Butrimonis (Vilniaus g.). „Dzien. Vil.“ N28 rašo, kun. Stašys iš Asavos varas lenkišką kalbą, o mėginąs įvesti lietuviškąją, o tuo tarpu tas kunigas daro tik tai, kas buvo daroma jau nuo seno; lenkininkų kurstytojai, norėdami išvyti iš bažnyčios lietuvišką kalbą ir su tuo tikslu parodyt, parapija tos kalbos nenorinti, stengiasi sukelti riaušes bažnyčioje, tai kunigas Stašys kaltas, kad jiems riaušes sukelti nepasisekė. N31 įžengiamame straipsnyje „Litvomanų agitacija bažnyčioje“ p. Hlasko, kaltindamas, kaip paprastai, už visus bažnyčiose baurius apsiroškimus vien lietuvius, rašo ir apie tai kas mano bažnyčioje (Butrimonyse Lydos pav. Viln. gub.) atsitiko vasario 2 d. per gramnyčių šventę. Žinodamas iš kalno, negalėsiąs apkaltinti kunigo lietuvių šitame atsitikime, rašo jisai vienu žodžiu, kad tą dieną Butrimonyse buvusios „papiktinančios scenos, kurios nuliudimu turinčios pripildyti kiekvieną“. Atsitikimas buvo toks. Gramnyčių dieną perskaitęs Evangeliją lenkiškai, skaitau lietuviškai. Bet štai pono Houvaldo dvarų valdytojos J. Jankauskis pradeda giedoti „Witaj Panno...“ Prie jo prisideda jo žmona ir vietinio mediučiaus dukte ir iš Amerikos pagrižęs Bielinskis. Tolesnis Evangelijos skaitymas lygiai ir jamokslo sakymas buvo negalimas, ir aš amboną apleidau. Po to atsitikimo kilo didis žmonių verksmas bažnyčioje. Visi, kuriems rupi žmonių katalikiškumas ir dievobaimingumas ne vien lenkiškasis, žiūrėkite, kas dedasi! kas kaltas, o kas kaltinamas! „Dziennik Wileński“ laukia nuo mūsų vyskupo teisybės, tikisi jo smarkaus pasidarbavimo ir tokių baurių apsiroškimų pra-

šalinimo, bet vargiai susilauks nuo jo teisybės sau tinkamos.

Apjakusiam „Dziennikui“ rodos, kad vieni iš Kauno gub. atvažiavusieji „Žmudzinai“ reikalauja, kad lietuviai galėtų klausyti lietuviškų pamokslų ir poterius lietuviškai kalbėtų. Visus kunigus lietuvius jis kolioja ka-žin kokiais „žmudzinais“ buk tai Žemaičiais. Aš pats esu gimęs Nemaniunų parapijoje Trakų p. Vilniaus gub., mokslą ėjau Varšovoje, bet kadangi lietuviams pamokslą pasakau šalyp lenkiško ir lietuviškai, tai jau ir aš „Dziennik'o Wileński“ akyse tikras „Žmudzinas“.

Ponai lenkininkai, pralaimėję per pirmosios Komisijos mano parapijoje tyrinėjimus, su savo viršininku p. Houvaltu, belaukdami antrosios, paleido po parapiją parašams rinkti savo miškų sargus ir kitus nuo savęs prigulintčius žmones, kad lietuviškų pamokslų Butrimonyse nereikią. Po pirmosios Komisijos buvimo Butrimonių parapija buvo visai nurimusi. Bet štai p. Houvaltui, savo šunokus paleidus, vėl turės kilti nesutikimai. Tokie tai yra mūsų dvarponiai. O, kaip gailu, kad tie kurie sulyg savo padėjimo turėtų rodyti kelią gyvenime, ir tą pačią, menką gyvenimo santai ką ardo, kaip įmanydami, rodos paties nelabojo papirkti.

Kunigas *Petras Budra*
Butrimonių klebonas.

„Vil. Žin.“

Šaduva (Šiaulių pavieto). Kiekviename laikraščio numeryje randame įvairias žinutes iš Lietuvos, kad mūsų žmonės tautiškai susiprato, steigia visokiąs naudingas draugijas, rupinasi pagerinti savo mokyklas ir tt. Rodos, darbas po plačią Lietuvą virte verda. Klausiu, argi visur taip? Ne, toli gražu! Yra tokių kampelių, kur visiškai nemato ir negirdi kas aplinkui dedasi, o

prie tų kampelių galima priskirti Šaduvą ir jos parapiją. Parapijonai, man rodos, labiau susipratę, rodos laikraščius bent kiek skaito. Bet apie miestelį tai gėda ir sakyti. Nėra nė vartotojų draugijos, nė knygyno, nė skaityklos, žodžiu sakant, jokios naudingos įstaigos. — Mokykloje tebesėdi pasenęs rusas mokytojas Platonovas, jau seniai reikia jį iškrapštyti iš mokyklos, nes nieko gero neišmokina, jei bent keikti visokiais švelniais rusiškais žodeliais. Kiek teko patirti nuo miestelėnų apie priežastį neparsikvietimo lietuvių mokytojo, o tai dėl to, kad biją nusidėti valdžiai. O kada valdžia skirs kitoms mokykloms lietuvių mokytojus, tai, sako, paskirs ir mums, o dabar biją prašyti, nesą jeigu būtų pernai taip elgiąsis kaip kiti miesteliai ir šaduviečiams būtų tekę kančių paragauti nuo dragunų švelnios rankelės. Miestelėnai laikraščių neskaity, nemyli šviesos.

„Vil. Žin.“

Skaisgiris (Šiaulių pav.). Štai mazas vaizdelis kurį paduoda mums ukininko B. tarnaitė.

Kokį skirtumą daro mūsų dvasiškieji tėveliai tarp samdininkų ir ukininkų, parodys šis pavyzdys. Aš tarnavau pas ukininką B. Bilzių sodziuj. Pernai 1906 m. kurigas Kazi mieraitis kalėdodamas tuojaus po giedojimo ir pabučiavimo auksinio bliudelio arba patincos sušuko: „Samdininkai, su pinigais, su pinigais! neškit šen!“ Męs atidavėm jam savo dešimtinę, bet jis pareikalavo dar įmesti į blekinę skrynelę po 25 kapeikas bažnyčiai. Męs įmetėm, kiek išgalėjom. Paskui kunigėlis sušuko: „kurie saviškiai, eikit šen prie abrozdelių (paveikslėlių)!“ Męs, samdininkai, išėjome iš seklyčios, palikdami prie dovanų tik savąją šeimininko šeimyną.

Mano draugė, Monika, neiškentė, ėmė rugėt, sakydama, kad su pinigais tai šaukia samdininkus, o prie paveikslėlių, tai saviškiai eikit šen! Išgirdusi tai, gospadinė tuojaus pranešė kunigui, o tas apdovanojo mus trečiosios rūšies paveikslėliais. Teip, kiek girdejau, jis elgėsi pas visus ukinkus. „Skardas“.

Joniškio miestelyj kunigas Jonas Bukevičius, pamatęs, kad vienas vaikinys pardavinėja „Skardą“, nupirko visus 7 numerius ir suglamžęs įsidėdėjo į kišenių. Vaikinui pasakius, kad čia nieko peiktino nėra, kunigas ėmė grumoti, kad kitą kartą nepasirodytų su tokiais laikraščiais, nes jis visiems pasakysiąs, kad jį išluptų iš miestelio.

Vaškai (Panevėžio pavieto). Per Tris Karalius vienas vaikinys Vaškuose pardavinėjo „Naują Gadynę“ ir žmonės gerokai pirko. Tik štai tamsūs Vaškų miestelėnai susitarę atėjo mušti „ciciliko“, kad pardavinėja bedievių laikraštį, ir sumušė. Bet sumuštojo vietoj atsirado kitas, kurio chuliganai jau nebeišdrįso mušti, o tik užsiundė uriaudininką, kuris atėmė „Naują Gadynę“ ir teipogi apmušė pardavinėtoją.

Štai koki vaisiai kunigų „artimo meilės“. Dabar pažiūrėkime, kaip „sąžinė neleidžia jiems meluoti, šmeižti, teršti ir artimo šlovės draskyti“.

Kad Plunksnius rašo „Šaltinio“ N6 gryniausią teisybę, parodo mums kiekvienas to paties „Šaltinio“ numeris, nes melo jame ir tai begėdiškiausio melo atrasite ant kiekvieno beveik puslapio. Ratite tenai, kad socialistai vieno tik tegeidžia — sugriauti katalikų tikėjimą, kad jie vagis, paleistuviai, žmogžudžiai ir žydams pasidavę; atrasit jame ir tokius „nedraskančius artimo šlovės“ žodžius, kad Kapsukas („N.

Gadynės“ rašytojas) ir Brazaitytė („N. Gad.“ redaktorė) pagimdysią Mesijošių. Tai vis rašo tie, kuriems „sąžinė neleidžia šmeižti artimo“!

Teip elgiasi netik vienas „Šaltinis“. Štai „Ned. Skaitymo“ N4 zinomas klerikalų (kuniginių) stulpas Dėdė Antanas tarp kitų melagingų žinių, tyčia leidžia melagingas paskalas, buk žydų socialistų Bundo pinigais leidžiama buvo „N. Gadynė“.

Abelių (Zarasų pav.) kamendorius Rekašis, kaip rašo *Lasvoji dvasia* girias labai mylis apšvietimą ir susipratimą (teip jis vadina socialistų neapykantą). Tokio „apšvietimo ir susipratimo“ platiniui jis įtaisė pas Abelių vargonininką knygynėlį ir pavadino jį „Spinduliu“. Tame „Spindulyj“ nedėdieniais buna kamendorius ir pats duoda žmonėms ypačiai „geras“, anot jo, knygutes, kaip antai, „Didžiausi neprieteliai“ ir kitas. Vra knygynėlyj ir kelios geros knygelės, bet tų kunigas neduoda žmonėms, — sakó, kad jokios naudos iš jų nėra. Iš karto žmonės buvo puolęsi skaityti, daugelis buvo užsirašę visiems metams, nes čia žmonės trokšta apsišviesti, bet, perskaitę po kelias kunigines knygeles pamatė, kad „Spindulys“ nešviečia toliau špitolės, ir pradėjo knygynėlį, vietoj spindulio, vadinti debesiu... Šimet mūsų kunigai daug išplatino „Šaltinio“ kvieslio, bet žmonės, matydami, kiek pernai turėjo naudos iš „Ned. Skaitymo“, kurį parsisiūzdino apie 20 ekzemplierių, šimet „Šaltinio“ teparsisiūzdino tik 4 ar 5 ekzemplierius.

Suvalkai. Apie 3 savaitės atgal Suvakuose subankrutavo bankierius Burakas ir išbėgo užrubežin, išnešdamas daugiau pusės milijono rublių. Tarnaitės ir kiti varguoliai — žmonės, kurie turėjo po kokią po-

ra šimtų kruvinu savo prakaitu uždirtų skatikų susidėję, labai nusiminė. Bet tai juos gal Dievas už nuodėmes „pakorojo“, tai ką padarysi? Bet čia didesnė nelaimė ant mūsų varguolių — kunigų puolė. Mat, jie už „dušias čysčių kentėdas“ prisilupo nuo avelių po kelias dešimtis tukstantukų ir sukisio tam jų bankieriui. Paminėsiu čia tuos, apie kuriuos esu girdėjęs: kunigo Marmos (iš Vygrių) daugiau 10 tukstančių, kun. praloto Daukšos daugiau 7 tukstančių. Kiti tai sėpia, kad nenugirstų visoki laisvamaniai ir „cicilikai“ apie tų juodųjų varnų turtus. „Skardas“.

Taujėnai (Ukmergės pav.).

Kaip renkamos mokesčiai. Čia žmonės tikėjosi, kad jiems mokesčiai bus dovanotos už ramų užsilaikymą ir paklusnumą: dėl to ir nesiskubino mokėti. Tik štai atvažiuoja isprauninkas su sargybiniais. Išsigandę valstiečiai nebežino, kur dėtis. Dauguma išsislapstė, išėjo iš namų, palikę vienas moteris su vaikais. Neapsiejo ir bejuokų. Vieno sodžiaus rinktinis, kuriam buvo įsakyta sukviesti vyrai, pasislėpė klotimo pastogėj, kur buvo sukrantos virkščios. Užvažiavę nelaukiamieji svečiai, sargybiniai ir policija, neradę šeimnininko namie, ėmė patį „gaspadorauti“. Puolė jieškoti arkliams edesio. Neradę šieno, nudziugo, nors virkščias pamatę. Pradėjo jas pešioti, ir kaip gi nusistebėjo, nutraukę kartu su virkščiomis patį šeimnininką! Po to sargybiniai sulindę buvo kletin „avizų skolintus“. Šeimnininkė pareikalavo užmokėti už paimtasias. Isprauninko pagelbininkas atsilygino su ja keliais nagaikų kirčiais. Daugiaugia gi visų gavo nagaikos ragauti pinigų rinkėjas. Apskritai, mat, mūsų viršininkas labai

maloningas, niekam tos savo malonės nepasigaili.

Taujėnai (Ukmerg. pav.).

Kratos policija ir kunigaikštis. Mūsų apylinkėj suimta yra apie 12 žmonių; vieni jų kenčia už chuliganų nuodėmės, kiti — dėl nelaimingosios kunigaikščio Radzivilo šaudyklės, jau zinomos „Skardo“ skaitytojams (žiur. N2). Kada bus tos šaudyklės istorijai galas, — da sunku pasakyti. „Augščiausias“ kunigaikščio manifestas ir prizadėtieji išdavikams 100 rub. dovanų neatnešė laukiamųjų pasekmių. Tačiau apskelbtasai žmonėms „karas“ nepasibaigė tik tatnika. Pasirtas darbas naujas adjutant: senasai Taujėnų uriaudininkas, sekęs, turbut, gen. Kuropatkino pėdomis, atstatytas nuo vietos; naujai gi greičiausia stengsis pamėgdžioti gen. Trepovui, ir dabar, kiek jau galima iš pirmųjų jo žinksnų spėti, laikysis gen. Trepovo politikos ir jeigu nepatronų, tai ko ne ko — kumščių ir nagaikų nesigailės, žinoma, jeigu tiktai žmonės susipras laikyti atstačius jiems savo nugaras.

Čipėnai (Panevėžio pav.).

Svylių kaime uriaudininkas su sargybiniais darė pas Šinkuną kratą. Jieškojo ginklų, — revolverių, bombų; paėmė tiktai viena „N. Gad.“ numerį. Ant protokolo pasirašyti liudininkų negavo — tiktai Vadluga ir kitą koki šnipą.

Naumiestis (Suvalkų g.).

Šnipų perdaug. Mūsų aludininkas Baštis, kuriam apskelbtas boikotas, buvo norėjęs įsiteikti valdžiai, kad jį priimtų už šnipą. Tiktai kažin kodėl jam atsakė. Vienas žmogus girdėjo, kaip jis dėl to reikalo kalbėjosi su žandaru, tasai jam pasakęs, kad dabar nereikia. Ar ne perdaug jau priviso tų išgamų?

Zagarė (Siaulių pavieto). Kunigašnis. Žagarės odų (skurų) pabrūko darbininkai porą savaitių atgal įdavė pabrūkantui reikalavimus, žadėdami streikuoti, jei jie nebusią išpildyti. Pabrūkantas tuojaus nubėgo prie savo globėjos-policijos pasiskūsti ant darbininkų. Kaip matai, subėgo sargybinių visa gauja ir ėmė kvosti, kurs iš darbininkų yra kurstytojas, kurs iš jų yra surašęs tuos reikalavimus. Sava besigindami, darbininkai suskundė, buk siuvejamas Nainys jiems tuos reikalavimus surašęs. Sargybiniai ir sako: „A, tai tas-pats, ant kurio skundė kunigas Kazimieraitis (Skaizgirio filijalista), kad jis, po žmones siudamas, juos buntavoja!“ Ir nubildėjo Nainio tėviškėn jo jieškoti. Ka-zin-ką butų padarę, jei butų radę. Kad kunigas Kazimieraitis bus Nainį policijai suskundęs, labai galimas daiktas. Juk ar seniai jis net žandarų buvo pasiver-tęs, krėsdams, savo zakristijoną su „poniataisiais“ Skaizgirio ukininkais? Visoki įrankiai geri mūsų kunigui savo avelėms nuo „vilku avies kailyje“ ginti.

Aluntos valsčius (Ukmergės pav.). Sausio 15 d. išrinkus valstiečių įgaliotinius, viršaitis pabaigoj sueigos pranešė, kad nežinia kaip ir kur papuolė iš valsčiaus kasos 36 rub. Kai-kurie vyrai ėmė reikalauti, kad viršaitis užmokėtų ir atsakytų už prapuolusius pinigus, bet daugumas, bijodami sargybinių, kad nepaskaitytų jų sukileliais tylėjo; tik tai viešas iš vyrų, Čačis, pakisio sargybiniui špigą; buvo norėję jo suimti, bet ne ant kvailo pataikė. Vyras dovanuoja tuos 36 rub., o viršaitis iš džiaugsmo padėkavojo jiems ir net Jėzų Kristų garsiai pagarbino.

Ar-gi teip?

„Zvaigždė“ (N10) savo „peržvalgoje“ rašo, kad, girdi, Amerikos lietuvių socialistų organas ir „valnamanių“ laikraščiai priekaisaują kunigams (o tą reikia suprasti: „Zvaigždei“), kodėl tylėjo apie „Vytautą“ — kunigą Šlamą ir neprasergėjo prieš jo apgavystes, padarytas Brooklyke, o patį socialistai arba „valnamaniai“ kodėl, esą, tyli ir nepamini — ką ji, „Zvaigždė“, rašė N8 — apie Marčiukaitį, kurs buvęs „štyvas, drūtas socialistų ramstis ir izdininkas, o dabar su visais Amerikos, Škotijos ir Anglijos lietuvių pinigais dingo kaip į vandenį įkritęs“.

Ar-gi teip, „Zvaigždės“ Redaktoriau? Tamista klausiu, „kodėl „Vienybės“ redaktoriai ir „Kova“, kurie mėgsta su atsidejimu nagrinėti kunigų darbus, butus ir nebutus, tyli apie savo partijos kokius nors ir labai svarbius prasižengimus?“

Ar-gi?

Ar „Zvaigždė“ buvo užsi-merkus, kaip socialdemokratų laikraščiai („Darbininkas“ N9, p. m.) apskelbė panašius juodašimtiškus darbus ir kaip tatai atkartoję ir „Vienybė“ (N24, p. m.) ir kiti laikraščiai? Ne, socialistai neslepia niek-eišku darbų, nežiurint, ar juos padarys jų draugas, ar kunigas Šlamas, ar „Zvaigždė“.

„Zvaigždė“ tą žinią apie Marčiukaitį (pseudonimas Normantas) perspaudino iš „Vilniaus Žinių“ N2. Ten yra, žinoma, ne kunigų prieš, spėjama tikrai, ar Marč. nenu-nesęs ir aukas, siūstas per jo rankas, L.S.D. Partijai (jis mat užstojo „D. B.“ redaktorių). Tas be faktų spėjimas ir nuro-dymas, buk ir ištikro teip gali buti — tai įrankis, reikia pri-pažinti, labai baurus, nedoras. Bet „Zvaigždė“ tą spėjimą pa-laikė už faktišką prirodymą, už tikrą liudijimą ir šaukia, kad tas žmogus ištikro nunešęs

pinigus, revoliucijai suaukau-tus. Kas tai? Ar „Zvaigždė“ žvairai žiūrėjo į tą „V. Žinių“ korespondenciją, ar tyčia savo katalikams bėgėdiškas melagystes skelbia ir užsimerkia, kada L. Socialdemokratų Par-tija parodė tos paskelbos ne-teisingumą?

„Skardo“ N3 patilpo sekan-tis L. Loc. Dem. Partijos Cen-tro Komiteto laiškas: — „G. R! Prašome patalpinti savo laikraštyj šitą mūsų paaiškini-mą:

„Vilniaus Žinių“ N2 tulas Londonietis užmeta šešėlį ant Baltraus Marčiukaičio (B. Nor-manto), gyvenančio Londone, kurio vardu seniau buvo siun-čiami iš Amerikos pinigai re-voliucijos reikalams, ar tik jis nepasinaudojo tais pinigais. Mēs iš savo pusės pranešam, kad jau daugiau pusės metų jo adresu joki pinigai nebesiun-čiami, o kolei buvo siunčiami, mēs nepastebėjome, kad kuomet-nors jo rankose butų pra-puolę tie pinigai.

L. S. D. P. C. K.”

„Zvaigždė“ perspaudino aną neteisingą užmetimą, o šito pa-aiškinimo neperspaudino, ir jeigu neperspaudė, tad maty-sime, kad ji savo skaitytojus veda į paklydimą, kad platina melus, kaip koks juodašimčių organas.

„Z-dė“ tą „V. Žinių“ kores-pondento čigankišką žodį padarė kunu, o kunigą Šlamą, „ne-manydama ginti“, šiteip teisi-na:

„Jei jis kaltas, patsai už save atsakys, jei nekaltas, nereika-lauja nei nuteisinimų. Kaip ten nebutų, vis jau jo kalte nėra teip stambi, kad ją pa-sauliui garsinti“.

„Zvaigždėje“ viskas tartum kokių baisiausių anarkistų perverčiama augštin kojom. Kunigai ikišiol mokino, kad „tikėjimas be dorybės yra nie-kai“, o ji mokina, kad „dory-bė be tikėjimo yra niekai“. Visuomenės patarlė sako; „ty-

lėjimas — prisipažinimo žen-kas“, o ji sako, kad jeigu kun. Šlamas imtų teisintis, tai butų kaltas, ir kada šimtai liudi-ninkų galėtų faktiškai priro-dyti, jog kun. Š. nunešė tuks-tančius žmonių pinigų, tai „Z-dė“ sako: „jo kalte nėra teip stambi, kad ją pasauliui garsinti“, o pati garsina visam „pasauliui“ visai nebutą Mar-čiukaičio kalte. Gal šisai ir nunešė sankrovos bendrijos pinigus, kaip toje korespon-dencijoje spėjama, tai tuojaus pasirodys, ir mēs nemislijam tokį darbą apginti, bet „Z-dė“ ne už tai kaltina, o tik už pa-grohiną revoliucijai suaukau-tų pinigų, kas yra grynas me-las.

Toje pat peržvalgoje „Z-dė“ atkartoja paprastą savo giesmę (turbut išsiskaičius iš juoda šimtiškos knygutės „Didžiausi mūsų priešai socialistai ir ma-sonai“), buk Prancuzijos val-džia tai socialistų valdzia. Kam-gi, rodos, tas klaidinima-žmonių, kurie skaitydami laik-raštį juk nori apsišviesti, a-žinti teisybę. „Z-dė“ gerai žino, kad šiandien da ne vie-noje šalyj visoj pasaulėj nėra socialistų valdzios, ir Prancu-zijoje tik viešpatauja kapitalis-tų valdzia. Bet mat kunigas Milukas, budamas didžiausiu reakcionierium*), kaip jį sykį pavadino „D. Viltyje“ kunigas Žilinskis, negali juk kal-tinti kapitalistų, kurių surė-dymą teip aršiai gina nuo so-cialistų, ir jeigu ta kapitalis-tų valdzia Prancuzijoje apsil-pina kunigų valdzia (klerika-lizmą), tai tegul bus velyk so-cialistų darbas. Kad „Liet. Ukininkas“, kurį „Z-dė“ kri-tikuoja, perdaug išgyrė Prancuzijos liuosybę ir teisumą, tai teisybė; tokių perdidelių už-sienio tvarkos išgyrimų pasi-taiko matyt visuose Lietuvos

*) Atgaleivis, laisvės ir pirmynėi-gos slopintojas.

laikraščiuose, bet stačiai ir tyčia sumeluot, tai tik „Ž-dė“ ir minėtoji juodašimtiškoji knygutė tegali.

Po to viso, ištikro, galima pripazinti „Katalikui“, kurį „Žv-dė“ vadina laisvamanišku (!) laikraščiu, o kuris (N10) taip atsiliepa apie „Žvaigždę“: „Nors „Žvaigždė“ rašte stovi ant sargybos lietuvių, bet ji parsidavus bizniui, jai nerupi lietuvių apšvietimas, jai nerupi jų gerovė, jai tik rupi lietuvių vergija, toji pati vergija, nuo kurios šiandien jau biskį pradedam atsikratyti“.

J. Baltrušaitis.

Kalbos valymas.

„V. L.“ N10 parodytas linksniaivimas reikalauja šiokio-tokio reikalauja šiokio-tokio paaiškinimo.

Vietininkas (c. locativus) ten parodytas šiteip: „atetyje, mirtyje“. Taip ištaria tik žemaičiai; aukštaičiai gi, ypač suvalkiečiai, visada kirtį deda ant paskutinės silėbos: „ateityje, mirtyje“. Tik sutrumpinus tą žodį, t. y. praleidus paskutinę raidę (e), visur Lietuvoje ištaria: „ateityj, mirtyj“, arba „ateity“ ir tt.

„V. Ž-se“ kunigas T. teisingai ar pora kartų sukritikavo „K-ko“ spauzdinius, labiausia dėl jų kalbos bei rašybos netikumo. Bet ir „V. Ž-se“ pasitaiko nedovanotini prasizengimai priešais sintaksį ir kairių žodžių ištariimą.

„Kaltinamas soc.-revoliucijonierių partijai priklausyme“, — rodos turėtų būti: kaltinamas už priklausimą prie s. r. partijos. Tariant apie nuosavybę yra sakoma: „tas daiktas man priklauso“, bet prasmėje, prie ko tas daiktas tinka, sakoma: priklauso prie... „Tas milinys prie girnų priklauso“ (ne „girnoms“). Tai gi visoks sąnarys (mašinos, partijos,

draugijos) gali tik priklausyti (iš slaviško „prigulėti“) prie jam tinkamos čielybės.

Neteisingai sakoma: „priguliu į draugystę“. Turi būti: „priklausau prie draugijos“, bet „įsirašiau į draugiją (sulygink: „įsirašė į brosvą“).

Nebūtų gal blogas tarinys: „įstojau į draugiją“, bet, rodos, teisingiau būtų pasakius: „pristojau prie draugijos“. (Sulyg: „Ko tu čia pristojai, prikibai, prilipai prie mūsų!“)

„Mokiniai ne taip interesuojasi savo užduočiais“ („V. Ž.“) „Užduotis“, tai žpdis moteriškos gimičės, todėl daugskaitos įrankininkas (instrumentalis) — ant klausimo *kuo?* — turi būti: užduotimis arba, sutrumpinant — užduotims. Bet „užduotis“ nepalaimingai nukalta, ir vieton jos dabar vartojamas „uždavinyš“.

Nežinia, ant kokių kalbos įstatymų remiami žodžiai: „sakytum“ vieton sakytume, „žiurjt“ vieton žiurint. Tokių žodžių gali rasti tik „Kovoje“.

Kai-kurie rašytojai ima trumpinti visus žodžius, kaip: rast, mest, nešt ir tt. vieton: rasti ir tt. (tankiai ištariama „rastie“, bet rašoma rasti). Kalbant tie žodžiai netyčia susitrupina arba esti ištariami pilnai, žiurint, kur to reikalauja kalbos fonetika, skambėsis.

Tą privalo atminti ypatin-gai beletristai ir eilerašiai, nes literatiško veikalo dailumą išdalties lemia kalbos skambumas. Tą pat privalo įsidėmēt ir deklamatoriai, ir visoki kalbotojai. Kad ir busi prigimęs gražia iškalba, bet jei sakinuose žodžius, ne savo vietoj sudėstysi ir jei trumpinsi juos, ar ilgisi, kur nereikia, tai nebusi gražiakalbju oratorium.

J. B.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Duma ištikrųjų labai dabar atsargi; kad ir ji susideda daugiau iš revoliucijoniškų gaivalų, bet taip saugojasi, kad valdžia negautų jokios priekabės, kuri jai suteiktų tiesą išvaikinti dumą. Tas ir gerai, bet kas zin, ar ilgai duma galės taip taikintis, jei valdžia nē kiek nenusileis? Juk ir pirmoji duma kalbėjo — kalbėjo ir valdžia nieko neišklausius išvaikė, o juodašimtiški ir visoki atgaleiviški laikraščiai da išjuokė, kad duma, girdi, tik kalbėt, o ne dirbt buvo susirinkus. Jei valdžia ir šitai dumai duos tik kalbėt, tai, nežiurint ant atsargumo duma priešis prie tokių pat pasekmių, kaip ir jos pirmtakunė.

Teip dumai švelniai lėtai su valdžia apsieinant nieko da beveik nepradėjus, štai jos namo — Tauridos rumo — lubos įlušta ir nugriuva ant aslos. Laimė tik, kad atstovų tuo kart viduje nebuvo, tai tik du sargai liko sužeisti; o kad but atstovai buvę viduj, tai, kaip telegramas tvirtina, mažai kas iš kairiųjų (socialdemokratų) ir vidurinių but išėję sveikigvyvi. Dešinėjėj pusėj lubos nenukrito, teip — pat pirmsėdžio ir ministerių vietų, esą, nepažeidė.

Ir ne dyvai, kad po Peterburgą eina didelis gandas, kad tas lubų griuvimns tai pasikėsymas ant kairiųjų atstovų gyvybės, nes tie mat valdžios, arba kaip paprastai sako, biurakratijos priešai.

Bet tyrinėjimas, esą, parodąs, kad lubos pačios įgriuvusios, per senumą, nes nuo Katreš II laikų nebuvę taisytos.

Dėl tos priežasties duma nutarė pertraukt posėdžius tolei, kol prezidentas ir rumų užveizdos skyrius neišras kitą vietą.

Carskoje Sielo'je koks nepažįstamasis padėjo stiprią

bombą ant geležinkelio, kuriuo tuojaus turėjo važiuot caro pusbrolis Mikalojaus Mikalojus. Bet pirm laiko buvo pasergėta ir traukinys nevažiavo ant bombos. Tas, kuris ją padėjo ir ištruko. Did. kunigaikštis Mikalojus yra viršininku Peterburgo karės apygardės.

Caro brolis Myolas davė 200 tukst. rub. badaujančiųjų kaimiečių pašelpai ir pardavė žemiečių bankai išdalint 6,000 akrų savo žemės Orelo gubernijoje. Did. kunigaikštis už savo žemę parokavo po 14 dol. už akrą.

Olandija ir Indija.

Olandijos valdžia turi kolonijas Indijos Rytuose, ir, kaip paprastai kolonijose dedasi, labai persekioja vietinius gyventojus. Szitie, zinoma, ky-la prieš prispaudėjus, daro maištus. Iš Haagos, Olandijos sostapilės, praneša apie džiaugsmingą olandiečių pergalejimą ant salos Celebes, Indijoje. Apėmė labai tvirtą ir svarbią sukilėlių tvirtumą ir „neprieteilius“, pabėgdamas paliko mušvietėj 280 užmuštų, kurių tarpe esą keli vadovai. Olandijos kariumenė paėmus į nelaisvę 200 moterų ir 72 vyriškiu. Olandiečių nuostolis buvęs menkas.

Hagos mieste vėl rengiamas visų „civilizuotų“ valstybių santaikos susivažiavimas (su tikslu pašalinti kares).

Prancuzija.

Paryžiaus elektrikų streikas pasibaigė į kelias dienas. Valdžia buvo rengusis su kariumenės pajiega suslopinti streiką. Dabar socialistų atstovas Jaures (Zores) parlamente kritikavo tą valdžios darbą ir pareikalavo pasiaiškinimo. Ministerių pirmsėdis Clemenceau grieštai atsisakė nuo pasiteisinimo, pasakęs tik, kad tas streikas ir streikinikų pasielgimas grėsias viešam ramumui ir ge-

rovei. Socialistai tą kritikuoja, išrodinėdami, kad to pavojaus iš streikinkų pusės visai nebuvo, o streikuot darbininkai turi tiesą.

Isz Amerikos.

Maudžia prie didelio streiko.

Taledo, Ohio, automobilių dirbtuvės kompanijos „Pope“ darbininkai padarė streiką. Kompanija visokiais—tiesotais ir ne tiesotais—budais stengiasi sulaužyt streiką; suranda streiklaužius darbininkus. Bet unija tikisi streiką išlaimėti. Jei kompanija neišpildys darbininkų reikalavimų, tai ten ketina sustreikuot ir kitų visokių pabriku darbininkai. Tai būtų kaip ir visuotinas streikas. Pope kompanijos pabriku yra ir kituos miestuose, kaip Indianapolis'e, Hazletown'e ir Hartford, Mass.

Vagystės.

New Yorke atsitiko dvi nemazos vagystės. Expresso kompanijos „Adams“ vežėjas nuvežė suviršum už 20 tukst. dolerių siuntinių ne tiems, kuriems buvo siunčiama, bet vagių kuopai. Toje vagystėje ir daugiau yra šalininkų.

„Garment Workers of America“ unijos valdyba praneša, kad, unijos sąnarys ir draugas Henry White sūnė kyšius iš „New York Band and Ticket Company“, už ką ta firma gaudavo ant tos unijos ženklų užsakymus ir kitokią slaptą biznį varė, su darbininkų skriauda. „Haywood fondo“ dabar siekia 86 tukstančius dolerių, visokių darbininkų organizacijų suaukautų. Tai yra aukos vedimui bylos, kurią iššaukė kapitalistai, norėdami nužudyt Vak. Angliakasių Federacijos vadovus Haywoodą, Moyerį ir Pettibone ir tua kenkt visai darbininkų organizacijai.

Iš savo pusės kapitalistai,

Coloradoj ir Idahoj, turi teipgi tai bylai savo fondą prieš Haywoodą ir k. Idaho valstybės legislatura da-gi paskyrė 100 tukstančių dol. į tą turėjų apginimo fondą. Tai-gi pati valdžia—„žmonių“ atstovai ir senatas, eina priešais darbo žmones. Byla bus neužilgio. Visos Amerikos susipratusiai darbininkai su didžiausiu nekantrumu laukia su baisiu klausimu: ar Haywood bus pakartas? Ir kapitalistai ir jų valdžia atkreipus atydą prie to kad būtų pakarti. Tam pritari net augščiausias teismas su mažu išėmimu, ir pats prezidentas Róozeveltas nieko neturi priešingo.

Turčių išgastis.

Pasklido po laikraščius įspudinga žinia iš New Yorke apie didelį milijonierių arba bankierių ant „Wall“ gatvės persigandimą, kad reikalai (biznis) neapsakomai smarkiai puolus žemyn: akcijos (šėrai) teip nupuolę, kad jų savininkai nori sugražint ar parduot už pamestinus pinigus. Tokios išgasties nebuvo jau nuo daug metų. Ir kas per priežastis? Ogi mat daugiausiai klaininga valdžios politika, noras apramdyti savyvalę korporacijų, o ypač geležinkelių kompanijų. Panašiai išsitare Harrimanas, Amerikos geležinkelių karalius.

Lošia kapitalistai su savo valdžia komediją žmonėms akis apšumti.

Kompanija neatstako.

Laių kompanijos „JoyLine Steamship Co.“, New Yorke, akcionieriai nusprendė, kad jų kompanija nekalta ir neatstakysiant užmokėjimu \$103,12, reikalaujamų per teismą vienos ypatos už jos kokio giminės paskendimą drauge su tos kompanijos laivu „Larchmont“ apie ką jau buvo rašyta. Tuo kart žuvo 183 ypatos, tai-gi skundų prieš tą kompaniją bus daugiau, o dabar yra tik vienas.

Didelis tvanas.

Pittsburgo apygardėj smarkiai patvino upės ir daiktais padarė nemaža bledies. Vanduo pasikelė 26 pėdas, arba 6-iom pėdom aukščiau ženklų, kuris parodo pirmą pavojaus žingsnį.

Ne tik Pensylvanijos varkuose toks tvanas, bet ir Virginijoje, Ohioj ir Indianoj. Laikraščiai rašo, kad tų apygardžių istorija neparodo didesnio tvano už šitą. Del tvano tapo uždaryta kai kurie pabirkai, ką vanduo apšėmė.

Apie Pittsburgą sulūžo tiltas traukiniui bevažiuojant ir žuvo apie 5 darbininkai.

W. Virginijoje kaimas Majorsville, ar iš 60 namų, visas liko vandens nuplautas.

Sinclairio svajonės namas sudėgė.

Zinomas „Jungle“ autorius išsvajojė ir įkūrė socialistišką koloniją Englewoode, N. J. Subatos rytą tos kolonijos name atsitiko didelė eksplozija, sunaikino viską ir Sinclairio rankraščius (kaip „The Industrial Republic“ prirengtą spaudai ir k.), daug sužeidė vieną užmušė. Užmuštas L. Briggs, staliorius. Sužeisti: William Montague filiozofijos profesorius Columbijos universiteto; Miss McGowan, rašytoja, mirs; Mrs Grace McGowan Cook, teip-pat rašytoja; Miss Helen Knowles, namų užveizdos padėjeja; Miss Leonie Fichtenberg, rašytoja, vargiai pagis; Miss Edith Summes, Sinclairio sekretorė; Mrs. Henrietta D. Kimball, iliustratorė; James McNift, staliorius. Upton Sinclairis ir sužeistas.

Isz Didz. Britanijos.

Kur dingo T. M. D. kuopos Škotijoje?

Pora metų atgal susitvėre T. M. D. Škotijoje, pirma Mosende, paskui Glasgow'e (1 d.

sausio 1905 m.). Pagyvenę porą metų numirė T. M. D. kuopa Mosende. Buvo matyt, kad tai kasieriaus kaltė. Bet eikim prie Glasgovo, tai ir bus kaltininkų.

Sugrįžus antru kartu d-rui Bagdonui į Škotiją, susitvėre „Šviesos Draugystė“ Glasgove ir pradėjo gerai darbuotis, pasidarė nemažas skaitlius sąnarių ir labai gerai platinosi buržuaziškai demokratiška dvasia visoj Didžiojoje Britanijoje. T. M. D. kuopoj mažai buvo sąnarių. Per tai pradėjo svarstyt, kaip būtų galima padidint T. M. D. kuopą. Matydami sąnariai, kad Š. D.-tėj yra inteligentų todėl sumanė suvienyt su Š. D. ir pasirupint skaityklą, kur galėtų kiekvienas sąnarys ar svečias įėjęs pasiskaityt laikraštį ar knygutę. Teip ir sutiko Š. D. ir padarė susirinkimą. Abidvi draugystės suėjo (22 d. spalio 1905 m.) susirinkimas buvo gana diktas. Kalbėjo dr. J. B. nurodydami vienodą tikslą T. M. D. ir Š. D. ir kad susivienijus labai daug nuveikt galima. Tada iš T. M. D. k. Ragienius atskirė no susivienijimo stikslą ir nurodė kuoveikiausiai steigti skaityklą, ir išvien darbuotis ant tautiškos dirvos, o norintieji įsirašyt į draugystę galės įsirašyt į kurią kas norės. Teip ir įvyko, ir iš T. M. D. išdo padarė į Š. D. išdą 12 šil. 7 penus. Teip kapitalo pasidarė nemažai ir sąnarių buvo nemažas skaitlius (į 40 suviršum). Kodėl nepaėmė skaityklos—nėžinia. Susirinkimus laiko Lebedžio dirbtuvėj (kriaučių) ir kai kurie T. M. D. sąnariai pradėjo nesutikt su nuomone Š. D.; per ką kilo vaidai, kritikos, nes tvarką draugystė darė visai savavaldiškai, T. M. D. susivienijo, kad galėtų laikyt tam tikrą kambarį, kur ir pašaliniai galėtų atsilankyt, bet čia priešingai daro: nevalia jokiai ypatai įeit neprigulinčiai ir norintieji prigulėt turi būt

dvieju draugų paliudyti. Per tai daugelis T. M. D. sąnarių atsisakė nuo tos buržuaziškos draugystės ir T.M.D. negalėjo daryt susirinkimų toj vietoj, kur Š. D. daro. Ar pora kartų buvo daroma sueiga kambaryj bet jau nuo to laiko T. M. D.ėjo silpnyn ir silpnyn; pirmas dls p. Delbokas kaip tik nuo 23 d. rugpiučio 1906 m. nešaukė susirinkimo (bet jau ir sąnariai beveik visi išvažinėjo), ir 27 d. sausio 1907 m. gavau nuo pirmininko laišką, kur jis taip išreiškia: susauk T. M. D. susirinkimą ir išsirinkit pirmesdį, nes aš atsisakau visai iš T.M.D. Nepasakė, dėl kokios priežasties atsisako, ir aš jam pranešiau, kad aš nešauksiu ir kad jo dalykas sušaut ir atsi sakyt. Po to jis man pranešė, kad reikia sueit į tą vietą, kur Š. D. susirinkimai. Bet nebuvono nė vieno T. M. D. sąnario. Jau mažai jų ir yra, vieni iš važinėjo, kiti taip pametė, o kiti, kurie priguli vien tik prie T.M.D., nenorėjo stovėt už durų, kol Švies. D. posėdis pasibaigs.

Tai-gi jau matyt, kad numirė ta draugystė. Šv. D. ją numarino, bet ir ji pati nekaip gyvuoja; buvo tarpe jos visokių nesusipratimų, vaidų ir tt., bet ir dabar tas pats; nepabai-gė tų nesusipratimų.

K. Rugienius.

Isz Lietuvosku dirvu Amerikoje

Allegheny, Pa. Visur lietuviai pradeda darbuoties, šviesties, judėti, vien tik mūsų Allegheny stovi ant vietos, jei kartais susimislinę čionykščiai didvyriai nepradeda žengti atgal. Net korespondencijų, žinučių iš šio miesto negalima laikraščiuose uztikti, kas aiškiai liudija, jog lietuvių kaip ir nėra. Vienok jų yra su virš 5.000, bet tamsybėje ir raugale paskendę.

Nuo poros metų čia gyvu-

oja „Lietuvos Sunų Dr-tė“, bet tas vardas „sunų“ visai jiems netinka. Nežiurint, jog turi į porą šimtų narių ir porą tūkstančių pinigų, tie Sunai nėra aukavę nė cento jokiems tautiškiems reikalams. Bravorams, žydams, „skvajeriams“ ir Allegheny'e pavieto teismui (sudu), tai kita rokunda. Jų nelaimingos galvos nukendžia kaip „sunus“ „sunui“ su buteliu pataiko į pakaušį ar kitą mielą vietelę. Tuomi suteikia darbą daktarams, advokatams, policistams, — tai ir gerai, juk ir šie nor gyventi.

Gyvuoja čia teipgi ir S.L.A. kuopelė, bet, anot tos organizacijos sekretoriaus, turbūt koks socialistas turi vadeles, tai jau visai „važiuoja žemyn“, neužilgo rasit pranyks nuo arenos Allegheny's tautiško lietuviško judėjimo.

Bet tai da ne viskas. Praeitą metų pavasarį kaip avys apžėlė, tai parsikvietė kirpiką ir išmetę protestonų „šaiką“ iš „biznio“, pradėjo patys tą biznį varyt. Kirpiko buta neprasto, nes ir storiausiais gaurais apžėlusieji avinai taip likos apkarpyti, kad dabar savo geradėjui į pilvą spardo, nebduoda nė „buizos“, sako: „ta kon tu čia, cela pusgorče arielkos išmaukia, kas bepaskubs jau ir bepirkė“ (čia mat daugiausiai „žematei“ apsigyvenę).

Pagaliaus yra ir L. S. P. A. kuopelė. Draugų nedaugiasiai, vienok darbštūs vyrukai. Nors ir, taip tamsūs mūsų gyventojai, tai pasistengus draugams čia atsibuvo 4 ar 5 syk prakalbos, kas-sykis buvo surinkta į porą dešimčių dolerių L. S. D. P. revoliucijos reikalams.

Pagaliaus, vasario 24 d. turėjom vėl prakalbas, su tikslu sutvert laisvą pašalpinę draugiją. Bagočius perskaitė savo parašytą konstituciją, ir susijungė burelis draugų — 31 narys. 13 iš jų pristoję į S.L.A. ir tokiu budu sutvėrėm naują

kuopą. Kiti pažadėjo pristot ateinantį susirinkimą.

Draugystės vardas „Laisvė“. Nekalbant apie mokėjimą po 7 d. į savaitę sergantiems draugams, kiekvienas draugas priderės įsirašyt (nepriverstinai) į S. L. A. ir L.S.P.A. Be to kiekvienas draugas turi skaityt bent vieną progresyvišką laikraštį. Draugija įrengs savo knygyną ir užlaikys skaityklą.

Sekretorium yra aprinktas drg. F. J. Bagočius (1914 Ann st. Pittsburg) prie kurio norinti į draugystę įstot gali kreipties; iki kitam susirinkimui kurs atsibus 24 kovo, visi bus priimami beįstojimo mokesties.

Negražią rolę lošė vietinis kunigas Abromickis (teip jį visi vadina) ir dr-tę Lietuvos Sunų, tvėriantės šiai draugijai. Pirmasis pagal išgalę pludo iš sakyklos (paprasta kunigų logika ir vienatinis įrankis), o dr-tė L. S. grėsė visiems savo nariams „smertelnu grieku“ ir iš dr-tės išmetimu. Preziden. „Radziwill“ atėjo į pirmąjį „Laisvės“ susirinkimą; pamatęs jog daugelis jo „padonų“ prie naujosios rašosi, sprudo per duris rėkdamas: „aš jus, velniai, visus iš mūsų dr-tės išmesiu, kad jūs prie antikristų rašoties!“ Bet vargiai tas gelbės ką. Šiandien žmonės jau yra žmonėmis, ir jei toki naktiniai paukštukai rėkauja, tai vis girios balsas su negarbe sau nubarškes.

„Laisvės“ draugas.

Cambridge, Mass. Vasario 22 d. atsibuvo viešas susirinkimas parengtas vietinių susivienijusių draugijų, t. t. Lietuvos Sunų ir Lietuvos Dukterų: Susirinkimą atidarė A. Babilius. Kalbėjo Laury-naitis, Zubas, Adomavičia ir Gilius. Pastarasis kabėjo suvirš porą valandų, daugiausiai atkreipė atydą moterim, ragino prie apšvietimo, privesdamas kitų tautų moteris, aiškino, kad nuo moterų priguli

didesnė dalis pagerinimo buvo. Dekliamavo Lilijana Tačiu-lauskiutė iš Vaičičio eilių. Reikia priminti, kad cambridgiečiai, kaip vyrai taip ir moteris, nesnaudžia kaip bostoniečiai (čia kalbu ne apie So. Bostoną). Jie turi kooperatyvišką valgomų daigtų sankrovą; yra kuopelė „Minutos Vyrų“, kurios tikslas mokėt 50c. kas mėnuo kovojantiems už Rusijos varguolių laisvę; taip-gi yra T. M. D. Moters ir neatsilieka nuo savo draugų vyrų, ir jos sutvėrė draugystelę nors jų yra vos kelios dešimtis, — mažai, sulyginus su kitoms kolonijoms, kur šimtais skaitomi, bet neturinčias jokios organizacijos.

Lietuvaitė.

Plymouth, Pa. Nantico-ke važiavo vežimu du lietuviai iš Plymoutho: Boles. Brizginta ir Fel. Bulova. Ant jų užvažiavo tramvajus (karas) ir taip smarkiai trenkė, kad Brizginta liko ant vietos užmuštas, o jo draugas labai sužeistas, koja nulaušta; bet sveiksta.

Žinoma, tuodu vyrai buvo gerai užsidulinę.

So. Boston, Mass. Lietuviškoj šv. Petro bažnyčioj nuo 3-čio kovo prasidėjo 40 valandų pamaldos geriaus pavadinus mūsų kunigų pavaišės ir jiems nepatinkamų ypatų (ypač laisvesnių pažvalgų) išniekinimas, — proga išlieti tulžį ant socialistų ir laisvamanių. Kun. J. Žilinską da nė kartą neteko girdėt užsipuolant (atvirai) ant socialistų ar kitų, bet šią savaitę suvažiavus 8-niems svečiams tai jau kad drožė tai drožė, o geriausiai atsižymėjo god. Worcesterio Jakštys ir New Britain Žebrys; džiaugės iš laisvamanių, jog išmirę, o iš socialistų piktinias, jog plėtojas, lyg Kristaus medis, kuriam išpranašavo myrį. Aš atkreipčia atidą godot, pranašų ant kitų šalių, kaipo tai ant

Ispanijos, Prancuzijos, Italijos ir kitų, kur buvo gali sakyti jūs lizdas, o šiandien žmonės pamatę jūsų gražiuosius darbelius kratosi nuo jūsų purvų patį ir jus veja laukan lyg bitės tranus. Jūs jau pasivėlinot užgimti, ir socializmo nesulaikysit, kad ir 10 ar 100 seserų klioštorių pristatysit.

J. P. Raulynaitis.

Wilson, Pa. Miestelis apielinkėj Allegheny į pietus nuo Pittsburgho. Didesnė dalis miestelio apgyventa vokiečių ir airių. Teiposgi yra nemažas burelis, mūsų tėvynainių lietuvių: apie penkiolika šeimynų ir keturios dešimtys pavienių; teiposgi yra apie tuzinas mergaičių. Lietuviai čia beveik visi dirba pabriuose, kurių čia yra pora: Mongahela Tube, Co. ir Wilson Greez Meel Co.; netoli čia yra dar trečias, vardu Clairton Steel Works, kuris priklauso vienam išnuožmiausių kapitalistų, žmonių krauju ir ašaromis aplaistyti, o potam pramintų labdariais, A. Carnegie. Mūsų labdaringi burzujai apdovanoja mumis savo gausiomis mylistomis pridėdami 10 centų ant dienos nuo 1 d. sausio mėnesio. Darbai eina labai gerai ir žmoneliai dirba nenuilstančiai po 10 ir 12 valandų per dieną. Kur tik pažvelgsi išvisur eina dumai ir visokios mašinos staugia, tarsi nuožmūs draskanti liutai. Teisybę pasakius nėra naujiena čia išgirdus, kad kas atlankė ir Abromą, ba kasdien tenka patemyti išnešant žmogų be kojų, rankų ir tankiai be galvos, o kaip kada ir po kelis sudegintus arba visai sumaltus. Vien girdėtis verksmas ir dusavimas našlių ir mažų vaikelių, kurie netenka ant visados savo duonpelnių.

Apie lietuvius neturiu ką geriau parodyti visumenei. 1906m. kai-kurie mūsų drąsesni vaikiniai, girdėdami per laikra-

čius apie gerus darbus kituose miestuose apsigyvenusių lietuvių, apie rišimos į visokias organizacijas, apie šelpimą kovojančių brolių ir tt., užmanė ką nors naudingo nuveikti. Buvo sutverta kuopelė Susiv. L. A. Šis darbas mums nors su vargu, visgi pasisekė nuveikti, ir 28 sausio praeitų metų sutvėrėm iš 10 sąnarių kuopelę 116. Čia tai tapo išlieta tulžis kartybių, pravardziavimas ir užmėtinėjimas buk tai ta organizacija esanti nekatalikiška ir bedieviška. Kiti pabugę, idant nutrotytų dievotojo vardo, atsisakė. Vienok pradėtas darbas ėjo pirmyn nors mažais žingsneliais. Mēs, kurie nenusigandom tų užmėtinėjimų, nutarėme parengti prakalbasir išaiškinti kas tai yra S.L.A ir ant ko jis remiasi, teiposgi rupinamos, kad kuo nors pagelbėti mūsų karžygiams Lietuvoj. Prakalbos buvo parengtos vietinės kuopelės S. L. A. ir maž-daug nusisekė, nes tapo surinkta aukų revoliucijos reikalams \$22.30; tapo pasiūsti į „Spindulio“ redakciją, o iš ten C. R. Š. K. kasieriui Duda ir pakvituota laikraščiuose.

Praslinkus kokiam laikui ir tas neapsiėjo be apšmeižimo: saumyliai arba, tiesiok carberniai ėmė šnekėti, buk tos aukos žustančios socialistų rankose. O, jūs neišmaneliai ir išgamos, jūsų dievotumas remiasi ant neteisingo kitų šmeižimo, šmeižiate laisvės karžygius, jūs vergai!

Matydami reikalingumą savitarpinės pašelpos draugystės, manėme sutverti grynai tautišką, ale kur tau! Ne pasirodyk! Šaukia, kad nenorj bedieviškos. Sutvėrėm visai panašią į dievą, vardu šv. Jono Krikštytojo. Ale ir ši dievo draugystė neilgai būtų gyvavusi, kad nebūtų prilaikę bedieviai, nes beveik pusė metų reikėjo vaikščioti po stubas ir rinkti į mitingus. Toliaus ir

čia neapsiėjo be vaidų. Mūsų kuopelė patarė laikytis S.L.A. čarterio, nes visai lengvai atsieina. Vieni pradėjo šaukti, kad bedieviškas, kiti kad nešventas ir kad visai pigus, reikią, girdi, išimti iš sudo. Buvo patarta pasirupint konstituciją, ale ant to visai nepirtarta; bet čarterio iš teismo negauna, tai pradėjo dabar rupintis apie konstituciją. Toliaus buvo kalbinama imties už mokslo; vienas draugas pradžėjo mokinti subatos ir nedėlios vakarais skaityti ir rašyti už dyką; tam tikslui partraukė keletą ekzeplorių rankvedzių. Keletas ėmė tvirtai už darbo, labiausiai merginos.

Vilsoniškis.

Iš Pottsvilles kalėjimo.

Guodotina „Vienybės“ Redakcija: — Šitam kalėjime yra vidutinis burelis lietuvių. Vieni ateina, kiti išeina — teip sviatas mainosi.

Nuoširdžiai dėkavojam jums už knygeles, kurias iš jūs apturėjom. Turim knygynėlį, už laikome labai didelę tvarkoj. Dalinamės tarp savęs, kad kiekviens priprastų skaityt. Kiti atėjo visai nemokėdami skaityt, nė rašyt, mēs juos jau išmokinom. Išėję iš kalėjimo jau negalėsime but be laikraščių, kaip čia pripratom juos skaityt. Iki šiol vis buvo gerai, o dabar tai iš tų pačių atsirado vienas, ką padarė didelę kovą tarp kalinių — tai Juozas Šupaila. Vieną kartą parėjo aukų diena, reikėjo aukauti (gal mokėti? Red.) penkiems laikraščiams. Atėjome pas jo selerį (kambarį. Red.) ir paprašėm paaukauti ant laikraščių nors 25c., tai mums atsakė: „Draugai, aš neturiu pinigų, tai aš jums darbu atlikeiu. Aš dirbau pas kunigą Miluką „Žvaigždės“ Redakcijoj, tai patropysiu į redakcijas laiškus surašyti“.

Tai mēs užsitikėjom juo, kad jis padarys atsakančią dar-

bą. O kokį darbą padarė? Už mēs suaukautus pinigus pats ant savęs visus 5 laikraščius užsirašė. Dabar J. Šupaila kaip kokiam visai neduoda, nors ir aukavusiam ant laikraščių; laikosi savo seleryj ir sako, kad tai jo ir kam norj, tai duodas. Tą patį jau daro ir su knygyneliu — prisisavinti. Jis „Vienybėje“ N9 pagarsino, kad knygelių yra 141 egz., o „Darb. Viltyje“ N7 rašė, kad yra 159, tai jau pasirodo vagysta ant 18 knygelių. (Čia negalima da matyt vagystės, nes „Vienybėje“ galėjo patilpti suvėlinta korespondencija, pirmiaus rašyta, kada da nebuvo daugiau atsiūsta knygelių. Dėl daugumo korespondencijų kartais jos užsilieka ilgesnį laiką. Red.). O „Darb. Viltis“ prisistė 6 knygeles to paties turinio, tai mēs nė vienos nematėme. „Kovos“ N9 padavė, kad jau turime pilną biblioteką—1417 egz. („Kovos“ N10 yra klaidos atitaisymas, kur pasakyta, kad yra 159 kn. Red.). Tai ir surask teisybę: į kiekvieną redakciją vis kitaip rašo.

Prašau nuoširdžiai patalpinti tai laikraštyj, tegul J. Šupaila duoda atsakymą apie tą klaidingą savo pasielgimą. Mažu jis nor teip padaryt, kaip 1900 m. Stucinckas, ant kurio vardo ėjo laikraščiai ir knygelės, o jis atbuves kalėjimą, pardavė už 5 dol. B. Bevincui netoli 300 knygelių.

Su guodone

A. Banisefskis.

Iš Pottsvilles kalėjimo.

Štam kalėjime yra lietuviškas knygynėlis, susidedantis iš 160 egz. Kai-kurios plonesnes knygeles tapo susiutos į kruvą ir abdarytos, tai po vieną skaitant dabar yra 136 knygos, bet iškirstant pagal angalvius tai vis prisiskaito 160 egz. įvairaus turinio, daugiausia darbininkiškos pakraipos. Pirmiau buvo tik 159:

„Dilgelių“ administracija pri-
siuntė vieną, tai pasidaro 160,
kurias aš palieku ant rankų
Antano Banišausko, kuris teip-
gi galės užlaikyt knygynėlių
tvarkoje. Jis man nurodo ge-
ru vaikino, jis man ir iki šiam
laikui pagelbėjo išnešiot ir su-
rinkti knygeles nuo skaitytojų.
Žinoma, jam ir lengviau tą
atlikti, ba neužrakintas buna.

Laikraščiai gaunami: „Vie-
nybė L.“, „Kova“, „Lietuva“,
„D. Viltis“, „Dilgelės“, „Vai-
stininkas“, „Katalikas“, „Ke-
leivis“ ir „Žvaigždė“. Teip-
gi gaunama iš Lietuvos („Liet.
Ukininkas“ ir „Skardas“).
Lietuviai, papuoletį šitą kalė-
jimą, pripranta prie skaitymo
į trumpą laiką; žinoma atsi-
randa ir tokių, ką purtos iš
pradžią, o persitikrinę toki
geriausia skaito.

„Žvaigždės“ N10 teko patė-
myti iš šio kalėjimo korespon-
denciją kokio tai vietinio ka-
linio, ką nabagas skundžiasi,
kad kalėjime nėra gerų knygų
esą tik vieni pelai, valnamanių
bei socialistų. „Vietinis ka-
linys“ apsiriko, sakydamas:
„kad neduotų laisvamaniai bei
socialistai nė sušilti šventom
knygelėm“. Mūsų knygynėlyj
yra apie 2 maldaknygi ir tas-
tamentas Viešpaties Jėzaus,
kurios jau buvo prieš įsikuri-
mą knygynėlio, o da ir šian-
dien sveikos tebestovi. Vieti-
nis kalinys meldžia „Žvaigž-
dės“, kad prisistų keletą kny-
gučių ir knygą „Pamokslai be
kunigo“. Tik kyla klausimas,
ar „Žvaigždės“ administracija
pasių nors vieną „Kaliniui“
apsiginti nuo valnamanių ir
socialistų, ba tai ji, Miluko
„Žvaigždutė“, pasivadinus save
švenčiausiu ir apšviesčiausiu
laikraščiu, tai ir jos adminis-
tracija to prisilaiko, kad kol
nepašvies po nosia doleris ar
daugiau, nė negalima siųsti
jokių knygelių dykai, o naba-
gas vietinis kalinys nuo soci-
jalistų gali sutirpti.

Joe. Šupaila,
Ant. Moruras,
Kazys A. Oliša.

Juozas Šupaila palieka šį
knygynėlių mano priežiurai; aš
priimu nuo Juozo Šupailos
136 knygutes. Likęs užveiz-
detojum šito knygynėlio steng-
siuos teip darbuotis kaip ir
pirmiau darbavausi, kad visi
lietuviai buvo užganėdinti su
skaitymu.

Anth. Banesheske.

Meldžiu netalpinti mano
pravardę lietuviškai: Antanas
Banešauskas, ale patalpinkit į
laikraštį iš a n g e l s k o:
Anth. Banesheske.

(Kam tas pravardžių kaita-
lijimas? Įstabu, kad daug-
ma mūsų tautiečių mėgsta
kraipyti savo pravardes, visai
bereikalo. Red.).

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Baltimore, Md. Kovo 3
d. savo susirinkime T. M. D.
kuopa nutarė šiuos dalykus.
1). Apie T. M. D. susivaziavi-
mą, centr. pirmsėdžio p. M.
Paltanavičios užmanytą, ku-
pa teip mano: susivaziavimas
daug kaštuos, tai į jo vietą
atidengti laikraščiuose arba
organe „Vien. Liet.“ diskusi-
jas š-šiemis mėnesiams; tokiu
budu kuopos savo nuomones
galės išreikšti po kelis kartus,
o pasibaigus balsavimui, C.
K-tas padarys sutrauką ir teip
pirmi reikalai bus užbaigti.
2). Raštus spaudinti Lietuvo-
je, jei pigiau pareitų, delto,
kad Lietuvoje išspaudintos
knygelės geriau tenai pasipla-
tintų tarp mūsų brolių.

Į centr. pirmsėdžius renka-
me J. Ilgandą iš Chicagos, Ill.

Nutarėme atsiliepti į centrą
vietinių ketuvių susivienijusių
tautišku draugysčių, kad pa-
gelbėtų įkurti knygyną Balti-
mores lietuvių svetainėje.

Vardan kuopos

Pranas Bakutis.

Kur katalikybe tarpsta.

Kurioj šalyj katalikų tikė-
jimas tvirčiausiai stovi, ištikro,
sunku tai žinoti.

Šiandien statistikos mokslas
beveik visur užima vietą, tai ir
šį klausimą tegali išaiškinti tik
statistiškos žinios (skaitlinės).
Teip šiandien elgiasi visi tie,
kurie nori ką moksliskai išaiš-
kinti, teip daro ir tie, kurie re-
miasi vien ant tikėjimo: remia-
si ant tikėjimo, ne ant mokslo
o vienok to tikėjimo tvirtumą
prirodo su pagelba mokslo,
vadinamo statistika. Teip vi-
sokių tikėjimų kunigai priro-
do savo tikėjimo tvirtumą au-
garčiu skaičium savo parapi-
jonų. Katalikų kunigai atran-
da katalikybės tvirtumą dides-
niu esant toje šalyje, kur, su
lyginus su kitoms šalims, dau-
giausiai yra bažnyčių, kunigų,
vyskupų ir abelnai katalikų.

Vienas lenkų katalikų laik-
raštis daro sulyginimą Lenki-
jos su Irlendija, kuriuodvi abi
iki šiol buvo netekusios savo
politiško buvio ir savyvaldos
ir abiejose — da labiau pasta-
rojoj — buvęs persekiojamas
katalikų tikėjimas.

Katalikų, —rašo tas laikraš-
tis, — Lenkijoje, trijose valsty-
bėse (Maskolijoje, Prusuos ir
Austrijoj) yra tiek, kiek Jun.
Am. Valstybėse, tai yra — su
viršum 12 milijonų; prie to
skaitliaus nededant lietuvių,
armėnus ir rusinus. Irlendijoje
(Airijoje) katalikų esą 3 milio-
nai 565 tūkst. 737 (3,565,737),
arba beveik keturis syk mažiau
negu Lenkijoje.

Tuo tarpu vyskupijų ir vys-
kupijų Irlendijoje beveik tris
sykius daugiau, ne kaip Lenki-
joj. Irlendijoje yra 28 vyskupi-
jos su tiek pat vyskupų, o vi-
soj Lenkijoje — tik 12. Lenkijoje
ant kiekvienos diecezijos atsi-
eina maž-daug milijonas žmo-
nių. Irlendijoje — apie 125,000.
Lenkijoje mažiausia diecezija
turi du syk tiek žmonių, kiek

didžiausia diecezija Irlendijoje.

Dvi lenkų diecezijos: — Var-
šavos — su 1,172,289 žmonių ir
Liublino — su 1,145,373 žmon.,
turi žmonių du trečdaliu viso
skaičiaus, kurį apima 28 diece-
zijos Irlendijoje.

Kas per priežastis to teip di-
delio bažnyčios organizacijos
skirtumo Irlendijoje ir Lenki-
joj? — klausia tas laikraštis. Ar
Lenkijos žmonės vargingesni
už Irlendijos žmones? Anaip-
tol. Ar Irlendijoje katalikai iš-
siblaškę ant didesnio žemės
ploto, negu Lenkijoje? Anaip-
tol. Ar Lenkijos žmonės ma-
žiau reikalauja vyskupo glo-
bos, negu Irlendijos žmonės?
Ar ant galo santikiai su užgrė-
bikų valdžioms Lenkijoje kito-
ki, o Irlendijoje vėl kitoki?

To klausimo tas laikraštis
neišriša. Bet abelnai kunigai
nurodo katalikybės tvirtumą
esant tame, kad žmonės „vier-
niejei“ labiau „prisirišę“ prie
savo dvasiškų vadovų. Ir šita
nuomonė gali but teisingesnė.
Bet tą reikia taikyt daugiau
prie klerikalizmo — dvasiški-
jos valdžios, o ne prie paties
tikėjimo. Tikėjimas paprastai
eina silpnyn ten, kur labai
daug dvasiškijos: kunigų, vy-
skupų. Mat tada atsiranda di-
desnis žmonių apsunkinimas;
kunigai, norėdami gerai gy-
vent, visas ceremonijas pabran-
gina, o pamokslai ir šiaip dva-
siški pamokinimai pavirsta
vien į keikimus ir skandinimus
į pragarą tų, kurie mažai au-
kauja „Dievo garbei“, kurie
neatiduoda bažnyčiai „iš-tikro
iš-pilno“ smagiai padidintą
dešimtinę.

Visose despotiškose valsty-
bėse, kur biurokratija labai į-
sigali, — kitai sakant, kur pri-
vysta daug valdininkų, — kas
kart labiau platinasi skriaudos
ir visokios neteisybės, slėgian-
čios žmones, iki jie, galų gale
kantrybės netekę, sukyla prieš
prispaudėjus, padaro revoliu-
ciją. Panašiai dedasi ir su ba-
žnyčia arba dvasiškija, kur jos

perdaug. Atsitinka tankus nesutikimai tarp jos ir parapijonų, ginčai, vaidai ir net kruvinos muštynės (atsiminkim „Apveizdos Dievo“ parapiją, Scrantono kun. Kaupo parapiją ir tt.); tankiai tas pasibagia tuo, kad daugumas atsime-ta nuo katalikų tikėjimo, arba apsilpnina dvasiškijos galybę. Teip Prancuzijoje, Ispanijoje, Italijoje daug daugiau vyskupų ir kunigų, negu Ir-lendijoje, ir štai tose šaliose eina aštri kova prieš dvasiškiją. Ar ten katalikų tikėjimus apsilp-nėjęs? Vargiai. Man rodos, kad ten dauguma geriausiųjų katalikų, teisybę mylinčių, sukilo prieš savo dvasiškąją biurokratiją. Ak tose šaliose iki šiol rodėsi tvirčiausias katalikų tikėjimas, tai kaip gi teip umai jisai išnyks? Tai negalimas daiktas. Išnyko tik tikėjimas į dvasiškiją, kuri perdaug dra-siai turtus krovėsi savo avelių darbu.

Iš Prancuzijos ta kova per-ėjo į Ispaniją,—kur ilgiausiai viešpatavo katalikiškosios dvasiškijos teismas—„šventoji inkvizicija“, tik pusšimtis metų kaip išnykus,—toliaus į Itali-ją. Nežiurint ant to, kad šiose dviejose šaliose žmonės tamsūs ir fanatikai, nežiurint ant to, kad katalikybė abelnai tvirte-snė tamsiose šaliose, bet dėlto ir tamsiausioji liaudis pajunta, kad perdaug ji prislėgta ir ta-da jos kantrybė išnyksta, susi-pranta ir reikalauja sau žmo-giškų tiesų ir šiek-tiek laimės čia, ant žemės ne vien tik dan-guj...

Tai daro ne vien bedieviškosios valdžios, — kaip mūsų katalikiški laikraščiai skelbia. Valdžia, paimkim Prancuzijoje daug padaro ir priešais dides-nės visuomenės dalies norą, — nes tai kapitalistų valdžia—ne grynai demokratiška. Vienok atskyrimas bažnyčios nuo val-stybės ir aprubežiavimas dvasiškijos turtų bei valdžios — per daug didelė reforma, kad

ją valdžia būtų galėjus pada-ryt pati, be žmonių noro. Žmo-nės pritarė tai padarė; but ne-pritarė, tai būtų nepakėlę mai-štą prieš valdžią. Žmonės ma-tomai kelia, su valdžios pagel-ba, maištą prieš savo dvasišką-ją biurokratiją. Jei šita biu-rokratija kada paliaus buvus biurokratija, tai tie jos apšaukti bedieviai vėl bus, kokiais buvo tikinčiais katalikais.

Nelaisvamanis.

Pajieszkojimai.

Reikalingas kriaučius tuo-jaus. Geram kriaučiu darbas ant visados. Atsišaukite ant adreso:

Jurgis Stepanavyčia,
203 E. Main str.,
Plymouth, Pa.

Pajieskau savo brolio, An-tano Szlamio, kurs gyvena Chi-cago, Ill. Aš atvažiuoju neseni-ai iš Lietuvos ir turiu prie jo reikalą. Jis pats, ar kas kitas suteikite man žinę ant adreso:

Jonas Szlamas,
69 Slocum str.,
Edwardsville, Pa.

Pajieskau savo pusbrolio, Antano Blažonies, iš Mikyčių kaimo, Szventazerio parapijos, Seinų pav., Suvalkų gub. Jis pernai gyveno Pittstone, Pa., o dabar nežinau kur jis yra. Jis, ar kas kitas, teikitės duoti man žinę ant šio adreso:

Ignas Savokaitis.
Box 48, Morgan, Pa.

Ant pardavimo.

Farmą parduoda su gera žeme, nauja stuba ir kluonas su tvartu.

Ant pardavimo namai geroj vietoj ant gyvenimo, dėl dviejų šeimynų ir vienos.

Ant pardavimo lotai Hile-dale, naujos mainos ir geri darbai. Dasizinkit „Vien. Liet.“ Redakcijoj.

Mainu darbininkai turi vienytis

Jie dėl savo labo privalo prilaikyti unijos stiprumą.

Iš visų šios šalies dalių, kad esti metiui darbo organizacijų mitingai, ateina raportai apie puikias pasekmes, kur darbininkai ištikimai laikosi prie unijos, prie kurios jie priguli, ir kur jie klauso savo viršininkų ir neatsimeta nuo unijos. Iš to turėtų imti pamo kinimą tie mainieriai, ir tokių yra daugelis, kurie dėlto, jog dirba po 2-3 metų kontraktu, kurių unijos galybė jiems iš-gavo nuo operatorių, tiki, jog jie gali nepaisyti apie uniją, apleisti ją ir susižadėti kelis dolerius, kuriuos jie būtų tu-rėję įmokėti į uniją.

Niekados šios šalies anglija kasyklų darbininkai neturėjo pagabesnės valandos apsvartyti, ką unija yra padarius, nes dabar yra ramu visuose mainų distriktuose ir daugelis dirba po kontraktu ant 2-3 metų, biznišku kontraktu su operatoriais, po tokiu kontraktu, kokio jie vieni niekad nebutų galėję įgyt be unijos pagalbos, ir kuris geriau juos sutaikė su operatoriais, negu jie pirmiau buvo.

Mūsų viengendiai, kurie dirba kietosios anglies kasyklose, turi suprasti iš metinio raporto J. Mitchell'io dabartiniam metiniam susirinkime Indianopol-yje, kad daugelis mainierių tame distrikte neišpildo unijos reikalavimų. Kiekvienam distrikte skaitlius sąnarių gale metų susimazino, vietoj ką turėjo pasidaugint.

Labai pertikrinantis apie unijos galybę atsitikimas buvo Harisburge, kur 18 tikrų mainų darbininkų priėmė prisiega-kaipo legislatoriai, sąnariai in-rėdnės, išleidžiančios šiai vals-tijai tiesas.

Kada jie pastojo kanidatais, mainieriai priėmė juos ir jie

tapo išrinkti. Dabar jie buda-mi legislaturoje, galės prigel-bėti mainierius, pasistengdami išleisti tiesas mainieriams nau-dingas.

Suvienytų Amerikos mainie-rių urėdninkai, kurie per pas-kutines keles savaites laikė mass-mitingsus po kietasias anglis, stengdamieri mainie-rius pertikrinti apie reikalą jų prigulėjimo prie unijos, turėjo gerą pasisekimą; viename tik-tai distrikte laike dviejų savai-čių jiems pasisekė prirašyti prie unijos 5,000 mainierių. Didelė dalis to skaitliaus yra mūsų žmonės, o nors mums linksma, kad jie dabar yra un-sanariais, tačiau reikia gailė-tis, kad ėmė tiek laiko ir buvo reikalinga organizatoriams su-šaukti juos į kruvą ir aiškinti apie reikalingumą prigulėjimo prie unijos.

Imigracijos komisorių rapor-tai rodo, kad vis daugiau ir daugiau mūsų vieugendžių atei-na į šitą šalį kožnus metus ir panašūs raportai yra iš mainų distriktų, kad vis daugiau mūsų vientaučių gauna darbą mai-nose su kiekvienais metais. Tie vyrai ateina į šią šalį jieškoda-mi geresnių uždarbių, ne kaip jie turėdavo savo gimtiniam krašte ir pasigaminti vagadly-vesnius namus, ne kaip jie tu-rėjo ten, iš kur atėjo ir tuo pa-čiu tarpu pasirupinti apie atei-tę savo ir vaikų, daug geresnę ir šviesesnę, ne kaip jie turė-tų, jei jie pastliktų ten kur jie gimė.

Kietųjų anglių kasyklų dar-bininkai dabar turi progą pri-sirašyti prie unijos, kokios da-niekad neturėjo. Proga palau-syt patarimo viršininkų. Vir-šininkai tuluose distriktuose šaukia viešus susirinkimus ir aiškina žmonėms, kaip reika-linga turėt stiprią uniją, papla-tint ją teip, kad iš mokesčių susidėtų streika fondas ir viso-kiam atsitikimui, kad savinin-kai turėtų ją pripažint ir tai-kiintis su darbininkais.

Skaitymas Jona iszmokino gyventi.

Parašė J. Supaila.

(Pabaiga.)

Mergina buvo tik viena iš tarpo keturių brolių. Broliai nelabai norėjo, kad jų sesutė apsivestų su Jonu, bet matydami jos nepergalimą įsimylėjimą Jonui, tai ne ką daug ne prieštaravo. Po visai sutarčiai ruvažiavo į Naumiestį ir padavė užsakus. Trius savaitems praslinkus, padarė ir vestuves. Vestuvės, žinoma, buvo geros iš abiejų pusių. Jonas ėjo į skolą, bet kėlė geras vestuves.

Po vestuvių į keletą savaičių atvažiavo marčios broliai į svečius. Jonas, žinoma, priėmė labai gražiai ir išrodinėjo visą savo turtą. Vakare suėjo visi į grinčią. Jaunoji gospadinė pašaukė svečius į sveklyčią prie vakarienės.

Per vakarienę visi linksmi tarp savęs kalbėdami traukė degtinę.

Jauniausias marčios brolis staiga išitraukė iš kišenius pora numerių „Vienybės Lietuvinkų“ ir pradėjo skaityti. Jonui, kuris šale jo sėdėjo, labai patiko skaitymas ir meldė vaikino, kad jam paliktų pasiskaityti. Vaikinas išitraukė ir apie tris knygetes iš kišenius ir padavė Jonui, paaiškindamas, kaip reikia apsisaugoti nuo valdzios, ba, esą, valdzia neleidžia užlaikyti tokias knygeles namuose, o labiau sia gina šitą laikraštį „Vienybės Lietuvinkų“.

— Tai dėl ko, kad čia viskas yra teisybė, ką tu man skaitei? — klausė Jonas.

— Už tai valdzia ir draudžia skaityti tokius raštus, kurie gryną teisybę aprašo — atsakė vaikinas.

— Na, o apie ką šitos knygetės aprašo?

— Šitos knygetės aprašo mūsų vargus, kokius kenčiame

po caro valdzia, ką mus persekioja ir mūsų kalbą. O vel sunkiai nubaudžia tuos, kurie platiną lietuviškus raštus tarpe mūsų žmonių, — kalbėjo vaikinas.

Jonas, pripylęs stikliuką degtinės užsveikino vaikina, ir teip gėrė visi aplinkui. Gerai įsigėrę ėjo gulti. Ant rytojaus sukilę teip gi išsigėrę gerai degtinės ir svečiai rengėsi važiuoti namo, paprašę Joną kitą nedėlią atvažiuoti pas juos.

Jonas išleidęs svečius, atėjo į seklyčią ir paėmęs „Vienybės Lietuvinkų“, atsisėdo už stalo ir pradėjo skaityti; perskaitęs sykį, skaitė vėla nuo pradžios. Teip atėjo ir pietūs jam beskaitant.

Kulikais atėjo pietų; po valandai ir bernukas atėjo į grinčią, gyvulius pašėręs. Pradėjo valgyti pietus susėdę apie stalią. Jonas buvo daug linksmesnis, ir su kulikais ir bernuku dikčiai kalbėjo.

Po pietų vėla išsiskirstė visi prie darbo. O Jonas nuėjo į seklyčią ir, pasiėmęs dovanotą knygeles, vėla pradėjo skaityti. Teip ir skaitė iki vakarui. Vakare, suėjus darbininkams į grinčią, atėjo ir Jonas. Per vakarą linksmi su visais kalbėjosi. Teip praslinko savaitė. Nedėlios sulaukus nuvažiavo į vuošviją pas švogerių.

Svečius priėmė gražiai, vašino alum ir gera degtine. Jauniausias Jono švogerių, įsigėręs pora stikliukų degtinės ir paėmęs šmotuką surio, išėjo pro duris laukan ir neilgai trukus sugrįžo laikydamas punda laikraščių rankoje, o jo žipono kišeniuose buvo daug knygelėlių prikišta; šalia Jono atsisėdo ir pradėjo rodinėti laikraščius; tenai buvo keli numeriai „Lietuvos“, o daugiausiai „Vienybės Lietuvinkų“. Vaikinukas parinkęs kelis numerius „Vienybės L.“ ir du numerius „Lietuvos“, padavė Jonui, sakydamas:

— Šiandie tai duosiu tik A-

merikos laikraščius, o kitą kartą galėsit gauti ir iš Prūsų. Duočia ir šiandie, ale jau neturiu, ba išdalinau kitiems vaikiniams.

— Kaip jūs gaunate šituos laikraščius iš teip toli, net iš Amerikos? — užklausė Jonas.

— Amerikos laikraščių redakcijos prisiunčia visai į Rusijos parubežę, o per rubežių, tai mes patys pergabenam. Teip gi tankiai ir pats maskoliai mums perneša į šią pusę, — atsakė vaikinas imdamas knygeles iš kišenius.

— Žinai ką, švogeri, — tarė Jonas, — tas laikraštis ir knygelės, tai labai man patiko ir aš pereitą nedėlią tai kožną dieną po sykį perskaitydavau nuo pradžios iki pabaigai.

— Patinka ir man visoki lietuviški raštai, tik gaila, kad sunku gauti pas mus užtekini. Ir su tais, ką gauni, tai reikia visados sergėtis tų raudonsiuolių, kurie išsizioję laksto ir visur jieško, ar neras lietuviškų raštų.

Sulaukus rytojaus, parvažiavo Jonas su pačia namo ir parsivežė punda laikraščių ir keletą knygelėlių. Turėdamas laiko jis skaitydavo knygeles ir duodavo bernukui pasiskaityti.

Toms knygelėmis ir laikraščiais Jonas nejutoms atsipratino nuo gėrimo, ir į miestą niekados jis nenorėdavo važiuoti, jei neturėjo kokio reikalo. Nedėldieniais daugiausiai jis pasilikdavo namieje ir skaitydavo laikraščius ir knygeles, gavęs iš jauniausiojo švogerio.

Atėjo pavasaris. Jonas pradėjo dirbti lauką teip, kaip knygelės mokino. Kiti ukininkai paregėję Joną kitaip dirbant, pradėjo da labiau iš jo juoktis, sakydami:

— Tai, žiurėk: kaip tik moterį gavo, tai suvis proto neteko! Neišakėja dirvų gerai, ale pievas pradėjo akėti (Jonas pavasaryje akėjo iš pievų samanas).

Teip Jonas dirbo keletą metų ir jo pievos pasidarė daug geresnės, šieno gaudavo jau dvigubai; šie javai buvo daug geresni, negu kitų ukininkų. Teip gi įsistatė naujas triobas, aptvėrė naujoms tvoroms visą namą ir sodą, — viską suvedė į parunką. Šeimyną visados palaikydavo po keletą metų. Žiemos metu pas kitus ukininkus piemenukai turėdavo plunksnas plėšyti ir vilnas kedent vakarais, o pas Joną buvo jie priversti mokintis lietuviškai skaityti; perbuvę metą jau paskaitydavo. Jonui pradėjo net visi aplinkiniai tokio dailaus gyvenimo pavydėti; kai kurie pradėjo kalbėti, — o daugiausia hobos, — kad Jonas gyvenęs su kipšo (velnio) pagelba. Už tai jį teip apšnekėdavo, kad niekados nevažiuodavo į bažnyčią, o kad ir į miestą kada nukakdavo tai perleisdavo dieną įvairiais reikalais, susijęs su draugais, kurių turėjo po visą aplinkinę.

Išleido ir seseris, ir neįėjo į skolą. Jo tėvai labai džiaugėsi iš tokio pasisekimo, ir Jonas pasakodavo visiems, kad tai skaitymas jį tik išmokino gyventi ir pažinti mūsų tautą. Ir kaip girdėjau nuo žmonių, tai da ir dabar Jonas sėja apšvietimą tarpe tamsuolių, dalindamas laikraščius ir knygeles.

Amerikos moterų balsavimo tiesos.

Šie metai ypatingai atsižymėjo Jungtinių Valstybių politikoje: vienoje valstybėje — Rhode Island — įvesta visuotinis balsavimas be lyties skirtumo, arba stačiai sakant — įstatymų keliu pripažinta moterims visuotina balsavimo tiesa; kitoj valstybėj — Kalifornijoje įstatymdavystės įstaiga stovi toje pakraipėje pusiau priešlankiai ir, rodos, ta tiesa bus įstatyta (padaryta įstatymu); atstovų butas jau pereitą sa-

vaite prieme, — da gi vienbal-
siai, — lieka tikėtis tik senato
balsų daugumos, ir jei ji bus, tai
neuzilgo Amerikoje bus 6 val-
stybės, kur galima sakyti, kad
įgyvendintas tasai svarbiausia-
sis demokratiškasis geresniųjų
politiškų partijų reikalavimas,
kurs šiaip skamba:

„Visuotinas, lygus, tiesus ir
slaptas balsavimas prie viso-
kių rinkimų, be skirtumo ly-
ties tikėjimo, padermės ir par-
vos“... (žr. „Programas Liet.
Soc. Partijos Am.).

Tokis balsavimas dabar gy-
vuoja 5-iose valstybėse: Wy-
ominge, įvestas 1869 m., Co-
loradoje—1893 m., Utah ir Ida-
ho—1896 m. ir Rhode Island
—1907 m.

Ne visuotinas arba dalinis
moterų balsavimas dabar gy-
vuoja 26-iose Amerikos drau-
gijose arba valstybėse. Kansas
moters balsuoja mokyklų ir
miestų reikaluose, bet ir tai tik
draugijiniuose, ne politiškuose;
— tai tik vietinis balsavimas;
Montanoje ir Iowoje balsuoja
išleidžiant miestų obligacijas
(„municipal bonds“), o Louisi-
anoje — visuose viešų išlaidų
klausimuose.

Oregon'o ir Washington'o
valstybėse moters prileidžia-
mos prie visokių balsavimų,
bet nevisuotinių.

Mokyklų balsavimuose mo-
ters turi balsą šiose valstybė-
se: Arizona, Connecticut,
Delaware, Illinois, Ken-
tucky, Massachusetts, Min-
nesota, Michigan, Nebraska,
North Dakota, New Hampshi-
re, New Jersey, New York,
Ohio, Oklahoma, Oregon,
South Dakota, Vermont, Wa-
shington ir Wisconsin.

Ypatingas dalykas, kad ku-
met kai—kurios valstybės viena
po kitai įveda moterų balsavi-
mo tiesą, tai Coloradoje, kur
jau 14-ti metai, kaip ta tiesa
gyvuoja įstatymuose, pastaruo-
ju laiku eina smarki agitacija,
kad ji būtų susiaurinta. Abi-

dvi didesės partijos—republi-
konų ir demokratų—išvien ta-
me darbuojasi, kad tik atei-
nančiuose prezidento (ir visų
aukštesniųjų valdininkų) rin-
kimuose moters būtų neprilei-
stos prie balsavimo.

Koks tikslas veda kovon
prieš tą moterų tiesą, tai, nors
tikrai nežinant, galima numa-
nyti ir pasakyti, nebijant dide-
lio apsirikimo. Ak nuo keletos
metų Colorado jau pragarsėjus
savo despotiška valdžia. O ta
valdžia visur yra kapitalistų
partijų rankose. Tokios parti-
jos, kaip „didėsės“, vadinasi
republikonų ir demokratų. Juo-
tos valdžios neteisybės pradėjo
kilti smarkyn, juo socializmas
tenai pradėjo rasti doresniųjų
žmonių mintise vietą. Kapita-
listai užsidavė iš pašaknų iš-
naikinti jei ne socializmą, tai
bent socialistišką darbininkų
sąjungą, minėtina — Vakarų
Angliakasių Federaciją (Wes-
tern Fed. of Miners) Buvusio
gubernatoriaus Stennenbergo
užmušimas, už ką dabar kalti-
nami sukisti į Idaho kalėjimą
minėtos Federacijos viršininkai
Moyer, Haywood ir Pettibone,
pasirodo esąs darbu tu pačių
kapitalistų bernų, o tas darbas
darytas su tikslu išnaikinti
anos socialistiškosios darbininkų
organizacijos vadovus ir pačią
organizaciją.

Šitoki niekšiški darbai dide-
lę visuomanės dalį sujudo re-
voliucijoniškai. Prieš pereiti
rinkimai Coloradoje davė soci-
jalistų partijai tik 4,000 su-
viršum balsų, o pereiti (per-
nykščiai)—20 tukstančių bal-
sų. Per šiuos rinkimus mato-
mai moters labiau buvo suju-
dę prie balsavimo; pirmiau,
kaip rašo laikraščiai, jos labai
mažai interesuodavosi politika
ir balsuodavo labai maža da-
lis.

Taigi ar tik nenužiūrėjo ka-
pitalistai — politikai, kad jų
nedoniausiam jam darbui pavo-
jus grėsia iš moterų pusės ir
ar ne dėlto jie stengiasi atimti

iš jų balsavimo tiesą?

Ir čia pasirodo kitas ypatingas
dalykas. Moters labai ma-
žai naudodavosi ta savo tiesa
(gal tai dėlto, kad ji buvo do-
vanai įgyta, ne iškovota). Bet,
kada pakilo balsas apie atėmi-
mą tos tiesos, tuojaus sujudo
visos moters ir energiška stoji
į kovą. Nėra to blogumo, iš
ko neišeitų gerumas. Net tu
pačių kapitalistų moters vien-
jasi su darbininkėmis ir socia-
listėmis ir sutveria savo „Wo-
man's Party“—„Moterų Parti-
ja“, ir gina bendras savo tie-
sas.

Ir patys moterų tiesų priešai
ne be negando rašo apie kal-
bas, kad „Moterų partija“ pa-
sidarysiant politiškai ir kad bu-
simuoju Colorados gubernato-
rium busiant moteriškai. O tas
busią galima padaryt dėlto,
kad moterų balsų esą 40 pro-
centų (iš kiekvieno 100 visų
balsų—40 moterų), o be to ir
vyrų daugybė stosią į jų pusę.
J. B.

Kas kelia revoliuciją.

„Kovos“ 10 P. Grigaitis, L.
S. D. P. atstovas, straipsnyje
„Kas pergalės?“ tarp kito ko
išaiškina, kad revoliuciją kelia
ne inteligentai ir ne vado-
vai, o tik patys žmonės.

Šiaip ar teip — rašo jis —
žmonės kartą pradėję re-
voliuciją kiltų kad ir be inteli-
gencijos pagelbos, kol pa-
vieniai užpuolimai nesusilietų
į vieną milžinišką sukilimo ju-
rę, kol nepavirstų į ginkluotą
sukilimą. Laikas užsitęstų, au-
kų kelis kartus pasidarytų
daugiau, o vis gi išėjimas iš
tų visų revoliucijos baisenybių
pasiliktų tikrai vienas ir tas
pats: nuverst senąją valdžią pa-
ėmus ginklus į rankas.

Labiau susipratusiai žmo-
nės varo agitacijos ir propa-
gandos darbą, t. y. tikrai ap-
šviečia minims tą kelią, kuri
jos jau apėmė, revoliucijoniš-

kos partijos ir organizacijos
tikrai suvienija atskirus žmo-
nes ir nurodo geresnius įran-
kius kovotojams. Tas viskas
tikrai padaro išnašesniu minios
darbą, suteikia galybę smu-
giams, kuriuos žmonės savo
priešams užduoda. Žodžiu pri-
artina mus prie pageidauja-
mos pabaigos tiesesniu keliu,
per tai ir su mažiaus aukų.
Bet sustabdyt revoliucijos bė-
gį, arba pakreipt ją atgal ne-
įstengtų jokia galybė ant svie-
to. Kelias vienas: pirmyn —
prie pergalėjimo. Jau šitie
samprotavimai parodo, jog val-
džia tur galą gaut, ne anks-
čiaus tai vėliaus, kitaip revo-
liucija nepasibaigtų.

Baisus pasityčiojimas iš popiežiaus.

Anglų dienraščiai kovo 13
d. paduoda telegramą iš Rymo
sekančio turinio.

Popiežiui Pijui X Amerikos
katalikai padovanojo gramofoną
(giedamąją mašiną) su į-
giedota opera „Cavalleria Rus-
nicana“. Šitas gramofonas tai
naujas daiktas Vatikane. Per
pietus popiežius liepė savo se-
kretoriui Bressan užtaisyti gra-
mofoną. Tas įdėjo volelį su
parašu „Cavalleria Rusticana“,
užsuko, ir tuojaus pasigirdo
iškilminga „Marselietės“ me-
liodija....

Popiežius nusiminė nežino-
damas ką daryt ir ką sakyti, o
jo sekretorius visai pastiro,
mislydamas, kad jau jam da-
bar bus galas, ar į kalėjimą į-
kiš, ar Dievas-zin ką jam da-
rys... Mat Marselietė tai pran-
cuzų tautiška giesmė, o su
Prancūzija popiežius dabar la-
bai nesutinka.

Bressan'as atsipeikėjo ir at-
ejo į veidą tik kaip popiežius
nusijuokęs pasakė, kad čia ne
jo kaltė, kad tai esą paaukau-
ta brangiųjų Amerikos katali-
kų, kad žaistų jam, popiežiui,
tokį pasityčiojimą.

Vatikanas daro nuodugną to
dalyko tyrinėjimą.

Isz visur.

Maskolijos šventasis sinodas prįsakė vienuoliui (zokonin-kui) tėvui Iliadorui paliauti leidus mėnesinį pravoslavų kunigų laikraštį. Tas laikraštis labai buvo prasiplatinęs tarp zemesnės dvasiškijos, ir kelis pastaruosius mėnesius talpindavosi jame labai reakcjiniai straipsniai, kur buvo šaukiama „tikruosius rusus“ prie sukilimo ir išžudymo visų liberalų (laisvės šalininkų). Vienam straipsnyje, kurį paskui perspauzdino visi reakcjiniai laikraščiai, buvo rašoma, kaip turėtų but nubaustas grafas Vitte už tėvynės suviliojimą; taigi turįs but viešai pakartas ant didžiosios rinkos Kremliuje (cerkvių tarpe) Maskvoje.

Išrinktuosius darbininkus Maskolijoje persekioja ne vien tik policija, bet ir pabirkantai. Peterburgo audžiamo pabirko „Smola“ pabirkantas prašalino iš pabirko darbininką išrinktąjį įgaliuotiniu rinkimams. Kelis darbininkus, užsistojusius už atstatytąjį, pabirkantas ir gi atstatė ir telefonu iššaukė policiją. Darbininkai nerimauja.

„Rus Znamia“ (juodašimčių laikraštis) praneša, kad vienam rusų žmonių sanjungos skyriui paprašius, caras dovanojęs 4 juodašimčiams, pasmerkčius katargon už skerdynę padarytą revoliucijonieriams. Tačiau duodama tokį pranešimą „Rus Zu.“ nepraneša nė pavardžių caro apdovanojimų, nė laiko, nė vietos, nė prasikaltimų, už kurį jie buvo pasmerkti.

Politiškųjų badavimas: — Maskvos miesto viršūninkas patvirtino žinią apie politiškųjų badavimą. Pasirodė, kad politiškiesiems jau kelios dienos badauja dėlto, kad jiems neleista mainyties knygoms. Gen.Rein-

botas pranešė negalįs leisti kaliniams mainyties knygomis, bet ir negalįs uždrausti badauti.

Juodašimčių grasinimai Odesos atstovui: — Nuo dienos išrinkimo atstovų nuo Odesos, Pergamentas gavo 89 laiškus, kuriuose juodašimčiai grasina jam „Hercenšteino likimu“.

Prancuzijos mieste Toul sujudo kareiviai, užpuolė vyresnius su revolveriais ir šoblėms, ir nelengvai jie tapo numalšinti.

Havanos mieste, Kuboje, kur dabar viešpatauja Amerikos valdžia, buvo muštynės tarp kubiečių gvardijos — Rural Guard—ir Amerikos kareivių. Penkios ypotos sunkiai liko sužeistos.

Linčavimas (minios teismas, žudymas) įėjo į madą ir Afrikoje. Iš Mombaso, Rytų Afrikos, praneša, kad europiečiai, ten apsigyvenusieji, nužudė negra, už susarmatinimą baltosios moteriškės.

Į Londoną atvažiavo Rusijos carienė našlė, caro Mikės motina. Atvažiavo puse valandos ankečiau, dėlto ambasada negalėjo jos pasitikt. Policija apspitus iš visų pusių saugoja milijonų žmonių valdytoją, kad koks vienas žmogelis neprieitų ir nepaspragintų su kokia trukstančia medega. Vieši dabar Anglijos karaliaus dvare.

Vokiečių valdžia išvarė iš Berlyno universiteto 55 studentus lenkus, už tai tik, kad jų tautiečiai lenkai Poznaniuje kovoja už tikėjimo išguldyimą prigimta kalba.

Kovo 10 d. ant Šiaurės jurių buvo didelė audra, kuri paskandino du vokiečių laivus: „Vestern“ ir „Jorgedsen“. Toje audroje žuvo 84 ypotos.

„Tėvynės meilė“.

Lodziuje, Lenkijoje, audimų pabirkantai da „streikuoja“ prieš darbininkus (tas vadina-si „lokautas“—„lockout“); tas jau tęsiasi trečią mėnesį. Tūkstančiai darbininkų alksta ir šala, norėtų grįžt prie darbo, bet pabirkantai, sako: palaukit, pamokysim mes jus, tai jums nesinorės daugiau streikuot. . . Jie, kaip rašo „V. Žinios“ susitarė su Maskvos pabirkantais, kad šitie pramonę palaikytų. Maskvoj darbininkai rupinasi kaip sugadintą pabirkantų suokalbį ir prigelbėt savo draugams Lodziuje. Mat maskoliai darbininkai eina išvien su lenkais darbininkais, o lenkiški pabirkantai eina prieš lenkus darbininkus, susidėję su maskoliais—pabirkantais. — Lenkai — patriotai, kaip Sienkiewicz, kurie pirma stropiai rinko aukas darbininkams—tautiečiams, kuriuos už ardymą darbininkų vienybės socijal. švižo iš pabirkantų—dabar nė nei žsimena, kaip rašo „Przeglad Poranny“ apie rinkimą aukų pašelpai darbininkų, kuriuos pabirkantai išmetė ant gatvės. Teip mat patrijotai „myli savo tėvynę“.

Aukos.**Revoliucijos reikalams.**

St. Charles, Ill. J. Satula, D. Tarabildienė, S. Kaleina, K. Plungis, A. Norkaitis, A. Norkaitienė po 50 c.; S. Vologolis, J. Paronas, K. Samulionitė, A. Tamošiunas, J. Vologolis, J. Eizinas, K. Kilkus, J. Švelnis, J. Černiauskas, J. Jekubka, P. Bernotas, B. Einorius, B. Greičiunas, K. Trukas, L. Medžveda po 25c. Viso \$6,75 Philadelphia, Pa. A.A.Pau-sa 15 c.

Buvo (žr. Nr. 6) \$107,41

Viso labo \$114,31

Kankiniams.

C.R.Š.K.—to kašierius T. Dundas prisiuntė \$400,00

Buvo (N 11) \$11,71

Viso labo \$411,71

\$5.00 Nagrados.

Pajieškau savo vyrą Juozapą Uzubalį, Kauno Rėdybos, Vabalnikų parapijos, didelio ugio 18 metų išgyveno Boston, Mass. Dirbo visados kriaučių šapose. Praeitą vasarą gavo sumišimą proto, ir tapo išleistas iš Bostono į Lietuvą Septemberio mėnesį, ant Cunard Line, išvažiuoęs per vandenį, pasiliko Anglijoje, atsisakė toliaus važiuoti, kas jį kur užtėmįs ar kvailių namuos teiks duoti žinią ant adreso:

Antanina Uzubalienė
138 Lawell, str.
Lawrence, Mass.
U. S. A.

Nepriugulmystė.

Kiekvienas žmogus sviete gali ir tarsi bnti nepriugulmingas, nežiurint kokis jo užsiėmimas. Jeigu jis žino, kaip palaikyti savo kuną tvirtu ir sveiku, savo mintis grynas, sąžinę gryną; jeigu jis žino kaip išauklėti susivaldymą; jeigu jis griebiasi augštesnio mokslo, jis visada gali pasitikėti ant savęs, ant savo pajiegy. Pirmutinis daiktas yra, jis turi buti svelku, nes kovojimas neturint pajiegy, neturint sveikatos yra nieko uevertas. Jeigu gi atsimentate, kad gera sveikata, be gero skilvio, negalima, tai teipgi susiprasite kodėl reikalinga Trinerio Amerikoniškąjį Elikysrą Karčiojo Vyno visada po ranka turėti. Vynas yra, be abejonės, geriausiu vaistu skilviui ir visam pagadytam organizmui. Vaistas suregulius gromulivimą ir pagamins naują kraują, pamatą sveikatos, kaip kuno teip ir dvasios. Grynas kraujas padarys Jus nepriugulmingais, energišku ir draugišku. Vartok Trinerio Amerikoniškąjį Elikysrą Karčiojo Vyno visuose atsitikimuose negromulivimo, nerviškumo, nejiegumo ir nuo kraujo nesveikumu.

Gaunamas visose aptiekose, arba pas patį fabrikantą — Juozapą Trinerį 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill

In 7 dienas per marias

Parduoda Laivakortes, slūnciu plūgus ir dviernastes į visas duls sviete.

Parduoda Laikrodėlius, lencūgėlius, Ziedus, mašinėlius gromatomis drukuot \$4 iki \$100.

G. J. JESZMANT,
171 N. Main st. PITTSTON, PA.